

Práce s čteným textem

Zimní pohádka „O jezevci a víle“

V lesích pod Bukovinou měl kdysi noru starý jezevec. Byl to takový bručoun, ale ostatní zvířátka už si na něj zvykla. Tak si tam v té noře spokojeně hospodařil. Vždy na jaře, když sluníčko už pěkně hřálo, pořádně uklidil, a pak svoje obydlí rozšiřoval o další chodby a chodbičky. Nebyl to žádný lenoch, a tak si za ty roky vybudoval pěkné království. V létě a na podzim chystal zásoby na zimu, a když zemi přikryla bílá peřina, zachumlal se do pelíšku a většinu času prospal. * Jednoho dne se u borovice, pod kterou měl vyhrabanou noru, objevila malá veverka. „Co tu děláš?“ zeptal se přísně jezevec. „To je můj strom!“ dodal ještě a hrnul se k veverce. „Já tu ode dneška bydlím,“ odpověděla mu veverka. „A ty musíš být můj nový soused. Sova říkala, že asi nebudeš rád.“ „To tedy nejsem! Odjakživa to tu bylo jen a jen moje, takže jdi o dům dál!“ „Neboj, já tě nebudu obtěžovat,“ odvětila veverka a než se překvapený jezevec vzpamatoval, vyběhla po kmeni až do vrcholu stromu. „Tedy, ta je ale drzá!“ odfrkl si jezevec. „Ale já to tak nenechám!“ dodal a vyrazil hlouběji do lesa za sovou.

Proběhl mezi stromy a zarazil se až u velké jedle, ve které měla svoje hnízdo stará sova. „Sovo, polez ven!“ zvolal hněvivě. „Proč mě budiš?!“ zahoulkala sova a vykoulka ven z tmavé dutiny. „Můžeš mi vysvětlit, proč jsi ke mně nastěhovala tu malou veverku?“ „Neměla kam jít a ta borovice je pro bydlení úplně úžasná. Neboj se, ona ti překážet nebude. Možná, že se z vás stanou kamarádi,“ odpověděla sova. „Nestanou!“ prskl jezevec a našťavaně odešel.

Přišel podzim a všechna lesní zvířátka si chystala zásoby na zimu. Jezevec s veverkou pobíhali po lese. Sbírali houby, různá semena a další dobroty. Jednoho dne našla veverka na pasece rodinku velikých hříbků. Na nic nečekala a utíkala za jezevcem. „Dobrý den, sousede, pozdravila veverka. Mám pro Vás dobrou zprávu. Našla jsem nádherné hříby, je jich hodně. Můžeme se o ně podělit.“ „Ty se chceš se mnou rozdělit o jídlo?“ řekl jezevec a překvapeně se na ni podíval. „Proč ne?“ pokrčila veverka ramínky. „Pojďte, ať nám je někdo nesebere,“ dodala s úsměvem a vyrazila k pasece. Jezevec se vydal za ní. Jak tak šel, začal se trochu stydět za své ošklivé chování. Když posbírali houby a pečlivě je uložili do svých spíží, sešli se oba před jezevcovou norou. „Chtěl bych ti poděkovat a omluvit se, že jsem byl na tebe ošklivý,“ řekl jezevec. „To nic, jezevče“, řekla veverka. A tak se z nich stali přátelé.

Přišla zima. Vše zakrýval sníh a spousta zvířátek už snila svůj zimní sen nebo zůstávala v teple a ven vycházela jen utišit hlad nebo žízeň. I veverka už spala ve své dutině v borovici. Jezevec by taky rád tu zimu zaspal, ale ať dělal, co dělal, nemohl usnout. Únavou sotva pletl nohama, oči se mu zavíraly, ale spát nemohl. Nakonec raději vstal a šel se projít, když tu najednou zaslechl tichý pláč. Snad se něco nestalo veverce, pomyslel si a rychle se vydal směrem, odkud pláč přicházel. Uviděl malou fňukající holčičku v bílo modrých šatech. Byla to zimní víla Adélka. „Co se ti stalo?“, zeptal se jezevec. „Já... já jsem ztratila svůj čarovný prstýnek, stříbrný s malým lesklým kamínkem. Má ho každá zimní víla, aby mohla ledem zamykat studánky a malovat okna mrazivými kvítky“, odpověděla Adélka a znovu začala fňukat. „Víš co, já ti ho pomůžu najít,“ řekl jezevec. „Tak mi pojd' ukázat, kde jsi ho ztratila.“ Víla vedla jezevce mezi stromy až ke skupince bříz. „Tady to bylo, tady někde jsem ho ztratila,“ ukázala. Jezevec se rozhlédl kolem, ale všude bylo jen bílo od sněhu. Začal čmuchať, prohraboval sníh, ale prstýnek nikde. Kdyby tady byla veverka, ta by nám určitě pomohla, přemítal jezevec. „Pojd' se mnou, půjdeme vzbudit veverku,“ řekl víle jezevec a vyrazil

k borovici. „Veverko, pojd', prosím, ven. Potřebuji tvoji pomoc.“ „Co se ti stalo, příteli?“ zeptala se veverka ospale. „Mně nic, ale tady zimní víla ztratila prstýnek,“ odpověděl jí jezevec a ukázal tlapkou na Adélku. „Pomůžeš nám hledat?“ „To se ví,“ zívla veverka. Všichni tři se vrátili zpět k břízám. Jezevec s veverkou se dali hned do hledání, ale prstýnek nikde. „Sami ho nenajdeme, kamaráde,“ pošeptala veverka jezevcovi. „Ale něco mě napadlo.“ A veverka jako blesk zmizela v lese. * Po nějaké době se mezi stromy objevila veverka v doprovodu černobílého ptáka. „Dobrý večer, strako,“ pozdravil jezevec, když dorazili až k nim. „Pomůžeš nám s hledáním prstýnku?“ „Pomůžu“, odpověděla straka. Pak už všichni tři sledovali straku, jak poletuje po večerní obloze. Chvilí se nad nimi jen tak vznášela a najednou prudce zamířila k zemi. „Tady je, je to on?“, zeptala se straka. „Ano,“ odpověděla víla a s úsměvem si nasadila prstýnek na prst. „Děkuji Vám,“ řekla směrem ke zvířátkům. „Nemáš zač!“ odvětila zvířátka s úsměvem. „Tak já už se loučím,“ řekla po chvíli straka a zamířila domů. „Já už půjdu taky zpátky do pelíšku,“ zívla veverka. „Dobrou noc,“ popřála jezevci a Adélce. Potom odhopkala k borovici. „Ty nejdeš spát?“ zeptala se Adélka jezevce. „Rád bych, ale nějak nemůžu usnout,“ odpověděl jezevec ospale. „Hm,“ podrbala se zimní víla na hlavě. „Něco bych tu pro tebe měla, za odměnu,“ dodala po chvíli a podávala jezevci malý plátěný pytlíček. „To jsou bylinky pro dobrý spánek,“ usmála se Adélka. „Když nebudeš moci usnout, hod' je do horké vody a vypij. Budeš spát jako miminko,“ dodala. „Děkuji ti, Adélko,“ řekl jezevec a usmál se na ni. „Ale co veverka a straka, ty si také zaslouží odměnu?“ „Neboj se, dostanou ji! A ty už jdi spát, ať nenastydneš. Dobrou noc.“ „Dobrou noc!“ popřál jezevec, a pak už zamířil ke své noře. * Jezevec dorazil domů, dal si vařit vodu, do hrníčku nasypal trochu bylinek a vypil je. Po nějaké chvíli, když se mu oči začaly zavírat, zalezl do svého pelíšku vystlaného trávou a usnul jako zabitý. Veverka u sebe ve spíži našla pytlík úplně čerstvých oříšků. Kde se tam asi vzaly? A straka také nepřišla zkrátka. Co myslíte, jaký dárek by mohl straku potěšit?

Rozvoj mluvního projevu, slovní zásoby - pokládejte dětem otázky:

Jaká zvířátka vystupovala v pohádce? (jezevec, veverka, sova, straka) Jezevec byl bručoun.

Co to znamená, že je někdo bručoun?

Kdo se zabydlel na stromě, pod kterým měl noru jezevec? (veverka)

Koho slyšel jezevec fňukat v lese? (zimní vílu) Proč zimní víla fňukala? (ztratila prstýnek)

Na co měla zimní víla svůj prstýnek? (aby mohla zamykat studánky a malovat na okna mrazivé kvítky) Kdo pomohl jezevci, veverce a víle najít prstýnek? (straka)

Čím zimní víla odměnila jezevce? (bylinkami na usnutí)

Čím zimní víla odměnila veverku? (pytlíkem čerstvých oříšků)

Jaký dárek by mohl potěšit straku? Zeptejte se dětí, jaká další lesní zvířátka znají (liška, divoké prase, bažant, medvěd, srna, vlk, ježek, myš, jezevec, sova, mravenec, zajíc).

Pokud máte možnost, prohlédněte si tato zvířátka v atlase zvířat. Některá zvířátka v zimě běhají venku ve sněhu a my jim nosíme jídlo, aby neměla hlad. Zeptejte se dětí, jestli nějaké takové zvíře znají (srnky, divoká prasata, zajíc, bažant).

Některá zvířátka se ale v zimě zavrtají do svých pelíšků a tam spí a odpočívají. Mají v domečku jídlo na zimu, aby neměla hlad, a čekají, až venku roztaje sníh a bude možné vylézt ven na sluníčko.

- Třeba takový SYSEL si ve svých podzemních komůrkách nepřipravuje zásoby krmení, ale vykrmí se tak, že mu tyto zásoby tuku vydrží na celou zimu. Aby měl na lenošení klid, zazdí si vstup do podzemní chodbičky hlínou. Stejně to má i JEŽEK, vykrmí se a celou zimu prospí v hromadě dříví nebo listí.

- JEZEVEC i MEDVĚD v zimě spí, ale občas ze své nory vylezou hledat potravu.

- VEVERKA je skutečná čiperka. Bydlí v dutinách stromů zateplených kousky kůry. Veverka si svoje doupátko ucpe tak, že je v něm i v tuhé zimě teplo jako u tebe v pokojíčku. Přesto ale z pelíšku vyráží sbírat semínka nebo bobule, které nestihl pokrýt sním.

- HMYZ (brouci, pavouci, mouchy...) přečkává zimu ukrytý pod vrstvou mechu, pod listím nebo kameny, ve skulinách. Někteří pavouci zalézají k lidem do domů. Povídejte si s dětmi o tom, která zvířátka v zimě spí a která ne, která zvířátka si dělají zásoby na zimu.

Stříhání – rozvoj jemné motoriky, třídění do skupin – rozvoj znalostí, Kimova hra – rozvoj paměti, pozornosti, rozvoj prostorové orientace, orientace na ploše

Vytiskněte dětem obrázky lesních zvířat. Řekněte dětem, ať jednotlivá zvířátka vystřihnou. Rozložte před děti obrázky zvířat (viz. kartičky lesní zvířátka). Požádejte děti, ať je pojmenují. Mohou určit počáteční hlásku, vytleskat. Zadejte dětem úkol: rozděl zvířátka na ta, která v zimě spí zimním spánkem a ta, která nespí. Požádejte děti, ať si obrázky pořádně prohlédnou a zkusí si je zapamatovat. Potom dětem řekněte, aby se otočily zády nebo si zakryly oči. Jedno nebo více zvířat schovejte - odeberte. Děti budou mít za úkol přijít na to, jaké zvíře zmizelo. Poté si s kartičkami hrajte. Řekněte dětem, jaké zvíře mají vybrat. Děti budou postupně pokládat zvířata dle instrukcí rodiče. Např. vedle veverky polož jezevce, pod jezevce polož hada, případně pod stůl polož hada atd.

Básnička „Spíme v pelíšku”

V hlubokém a temném lese,

veverka si šišku nese.

Nese si ji do pelíšku,

raduje se, že má šišku.

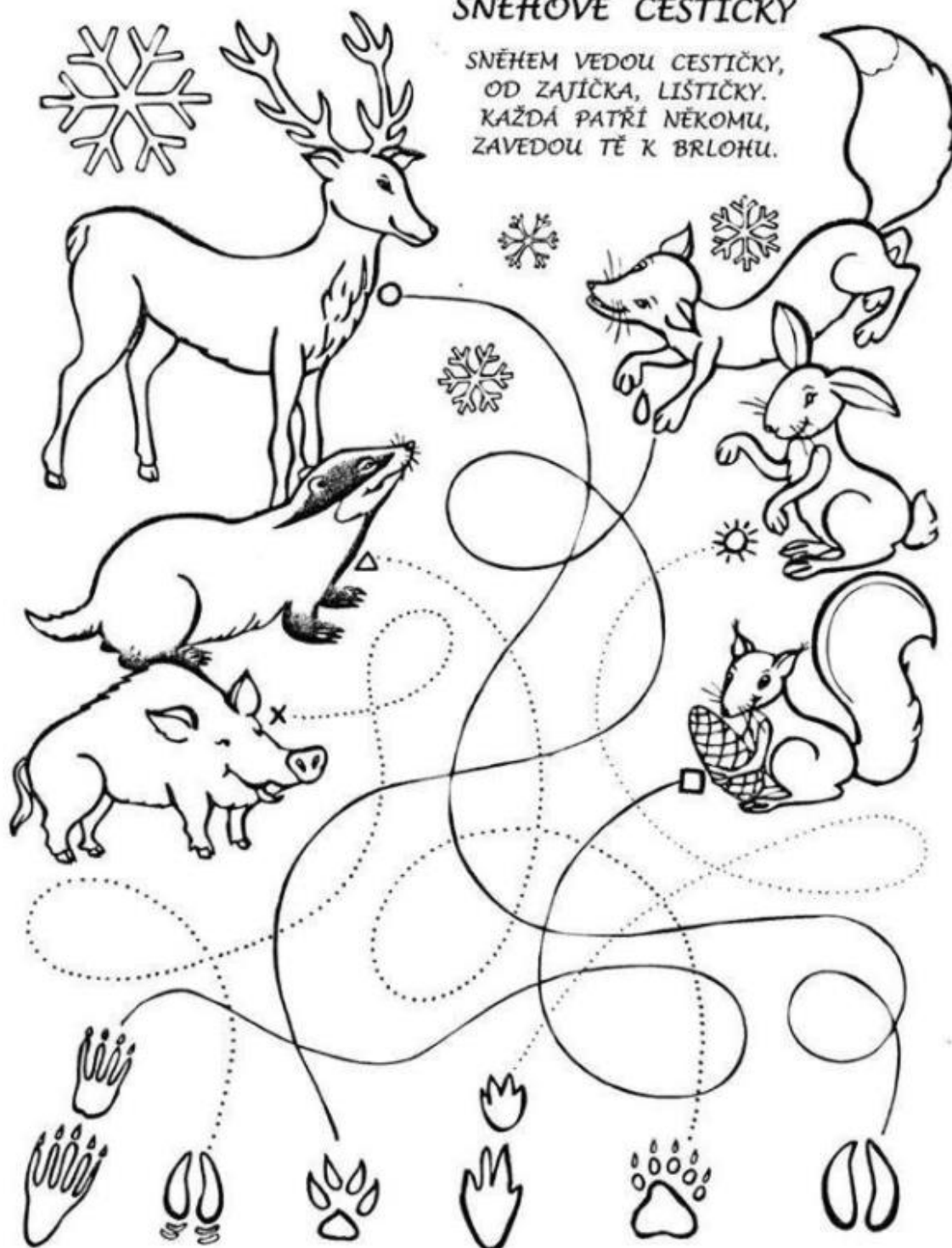
Dá si hlavu na šišku,

Spinká ve svém pelíšku.

Pracovní listy

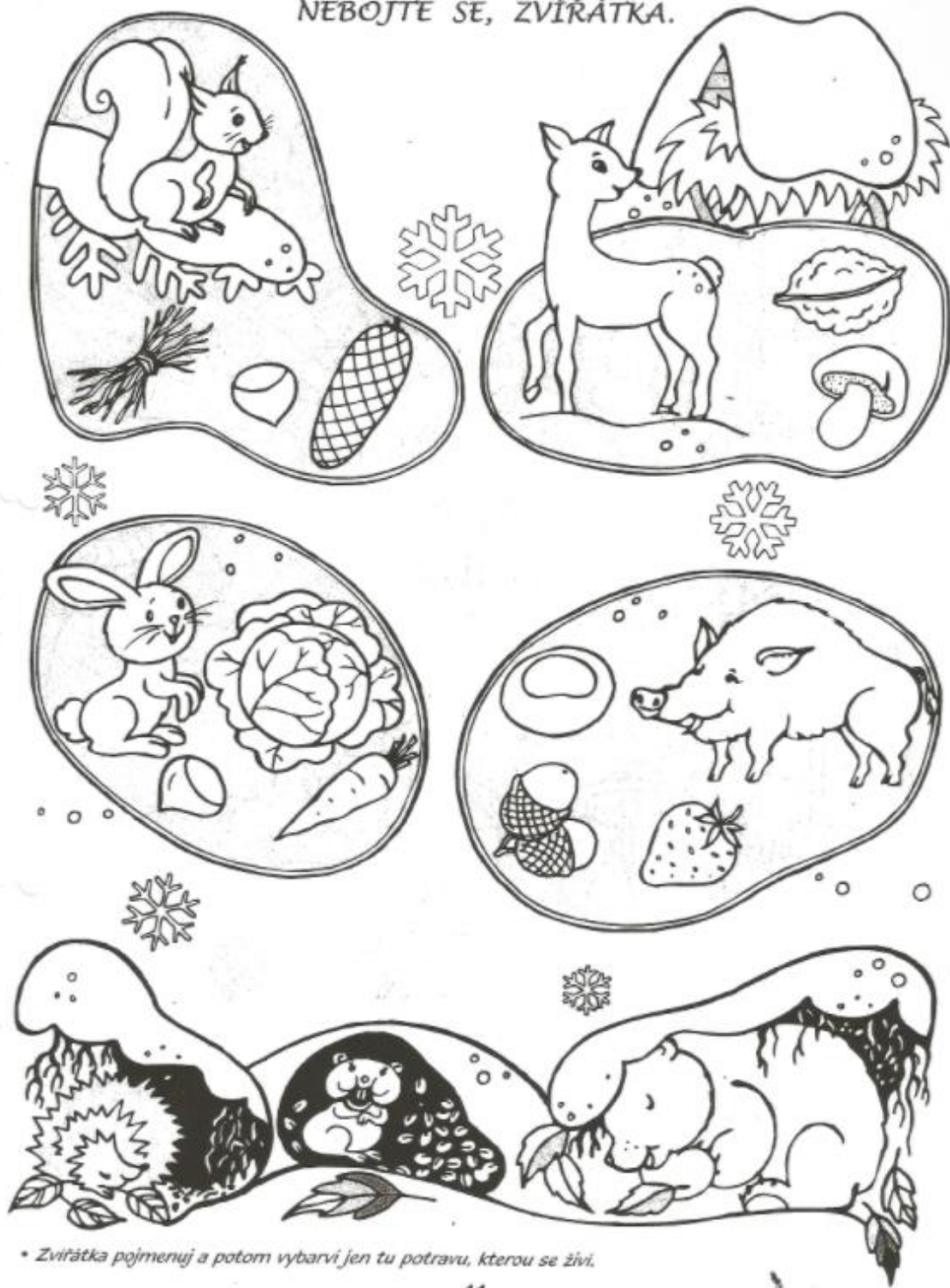
SNĚHOVÉ CESTIČKY

SNĚHEM VEDOU CESTIČKY,
OD ZAJÍČKA, LIŠTIČKY.
KAŽDÁ PATŘÍ NĚKOMU,
ZAVEDOU TĚ K BRLOHU.

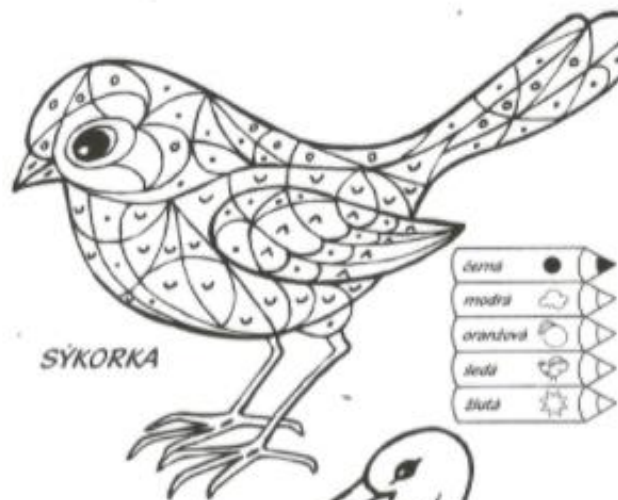
Cestičky ti ukážou, která STOPA komu patří. Ke stopě nakresli STEJNOU ZNAČKU, jaká je u zvířátka. Zvířátka POJMENUJ.

NEBOJTE SE, ZVÍŘÁTKA.

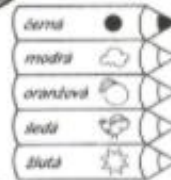

• Zvířátka pojmenuj a potom vybarvi jen tu potravu, kterou se živi.

STĚHOVAVÍ PTÁČCI

SÝKORKA

VRABEC

- Ptáčky pojmenuj a čarami přiřaď k správnému kulatému obrázku.
Sýkorku pozorně vybarvi podle značek a symbolů na tužkách.